

Datum vergadering : 11 september 2018

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Henk Meester, Jan Pieter Blonk, Georgine Zwinkels
VVD : Eric Kampinga, Matthijs Machielse
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest
CU : Jurjen Dieleman
D66 : Michiel Muis (vanaf 21 uur), Ronald van der Stad
GroenLinks : Ivana Citterbartova, Menno Duk
PvdA : Sam de Groot, Valmir Xhemali

Voorzitter : Leon Hoek

Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Ankie van Tatenhove, Simon Fortuyn

Afwezig

Mauriel van As, VVD en Arjen Hofman, CU

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van Nelleke Bouman, vandaar dat Leon Hoek vandaag uw voorzitter is. Kartinie van Hoorn is de nieuwe commissiegriffier van ruimte en is vandaag ook aanwezig. De voorzitter heet haar van harte welkom. Verder zijn afwezig: Arjen Hofman en Mauriel van As

2. Inspreker(s)

Er zijn 2 insprekers:

1. De heer Koos Stadhouders, inspraak m.b.t. de naam van de tunnel A16
2. Mevrouw Bijlsma, Chabot Museum Rotterdam, inspraak m.b.t. de naam van de tunnel A16

Inspreker 1:

De heer Stadhouders spreekt de volgende woorden. Ik ben Koos Stadhouders, gepensioneerd medewerker van Havenbedrijf Rotterdam. Destijds heb ik enige tijd Havenbedrijf Rotterdam als ambtelijk lid vertegenwoordigd in de Rotterdamse straatnamencommissie. Vanavond wil ik bepleiten de aanstaande tunnel niet Rottemerentunnel te noemen maar Chabottunnel. De transparantie gebied mij u te zeggen dat ik gelieerd ben aan de familie Chabot. Ik ben getrouwd met een nichtje van Henk Chabot. Dit staat evenwel los van de argumenten ten faveure van de Chabottunnel. Waarom niet Rottemerentunnel. Het vertelt niets. De Rottemeren liggen straks gemiddeld 4 km van die 'tunnel' af. Bleiswijksemerentunnel zou eventueel leuker zijn. Want zo heetten die meren vroeger¹. Ik vraag mij overigens af of er aan de wijziging in Rottemeren rond 19682, formele besluiten van de gemeenten Zevenhuizen en Bleiswijk ten grondslag liggen, anders is het nog steeds een alias³. Ik kan u daarover nog boeiende dingen vertellen; hoe bijvoorbeeld Rijkswaterstaat begin jaren '80 op een onwettige wijze de naam van het Scheur⁴ op de topografische kaarten liet veranderen in Nieuwe Waterweg. In 2012/13 is dat gelukkig met veel particuliere druk, onder anderen van mij, weer hersteld. Het is dus niet zo dat, nu wellicht al door burgemeester en wethouders besloten is een nog niet bestaande tunnel Rottemerentunnel te noemen, er formele beletselen zouden zijn daarop terug te komen en hem Chabottunnel te noemen. Immers, de Bleiswijksche Meren zijn ook na honderden jaren ineens Rottemeren geworden. Naamswijzigingen komen regelmatig voor. Waarom wel naar Chabot vernoemen. Henk Chabot heeft van begin 1934 tot aan zijn overlijden in mei 1949 in Bergschenhoek gewoond en gewerkt, aan de Rottekade 207, enkele meters ten oosten van de Varen brug. Hij heeft in die jaren Bergschenhoek op de kaart gezet. De landschappen en koeien die hij in die jaren, geïnspireerd door het polderlandschap, schilderde, maakten hem in die periode tot de meest gewaardeerde schilder/beeldhouwer van Nederland. Volgens een deskundige van de Rijksdienst Kunsthistorisch Documentatie zou dat ook blijken uit de bedragen die hij ontving van de galeriehouder Carel van Lier in Amsterdam. Wie kent niet zijn Brand van Rotterdam. Chabot was een

eenvoudig persoon, die verliefd was op de omgeving waar hij woonde. Hij was niet uit dat huisje te krijgen, hoewel hij zich best wat 'beters' had kunnen permitteren. Hij heeft waarschijnlijk in het schuurtje achter het huis, dat zijn atelier was, een kolendampvergiftiging opgelopen die hem uiteindelijk via een hartkwaal fataal werd. Toen in de tweede helft van de jaren '50 in Rotterdam-Hillegersberg de componistenbuurt tot stand kwam, heeft Charles Kemper in opdracht van gemeentewerken Rotterdam een tekening gemaakt van de buurt in aanbouw, van de transformatie van WAT EENS HET LAND VAN CHABOT WAS. Nu komt er tussen de componistenbuurt en de plek waar hij vroeger woonde en werkte op nog geen 200 meter afstand, een voor het grootste gedeelte met grond overdekte, netjes in het landschap ingepaste beplante bovengrondse betonnen doorgang, die een naam moet hebben. Een doorgang die WAT EENS HET LAND VAN CHABOT WAS passeert en doorsnijdt. Noem die straks met fraai groen beklede doorgang dan de Chabottunnel, waardoor altijd het vroegere polderlandschap, dat eens het Land van Chabot was, levend wordt gehouden. Zet dat land, die herinnering waar Chabot symbool voor staat, terug op de kaart. En natuurlijk zou ik dat leuk vinden.

Inspreker 2:

Mevrouw Bijlsma spreekt namens het Chabot Museum Rotterdam de volgende woorden. In vervolg op de positieve aandacht in de media in de afgelopen weken en ter ondersteuning van het voorstel van Jan Pieter Blonk, geef ik u als directeur van het Chabot Museum, mede namens het kunstenaarscollectief Observatorium, graag de volgende gedachten mee bij uw heroverweging van de naamgeving van de tunnel die een belangrijke verbinding gaat vormen tussen rijksweg A16/A13. Door een samenloop van omstandigheden doet zich nu de unieke kans voor om de ontwikkeling en opgave rond de aanleg van Rijksweg en herinrichting van het gebied aan te grijpen om een van Nederlands belangrijke kunstenaars, die het grootste deel van zijn indrukwekkende oeuvre vrijwel precies op die plek aan de Rotte in Bergschenhoek in uw gemeente heeft geschilderd (waaronder zijn meest bekende werk Brand van Rotterdam), nu een eigen blijvende herinnering te geven door in de naamgeving van de tunnel actief te verwijzen naar het bij ons al sinds jaar en dag zo genoemde LAND VAN CHABOT. In een door de tijd noodzakelijk veranderend landschap, kan een verwijzing in naamgeving veel meer betekenen dan alleen een naam. Het kan bij de passant van de tunnel, maar ook bij de toevallige of bewuste fietser, wandelaar, natuur- en cultuurliefhebber van het gebied een kijkrichting opleveren, die kan bijdragen aan de beleving van (het veranderende) landschap mogelijk maakt, zo is onze ervaring. Henk van Os, de bekende kunsthistoricus en voormalige directeur van het Rijksmuseum in Amsterdam liet in de tentoonstelling 400 jaar Nederlandse landschapskunst zien hoe de mens het landschap eigenlijk pas echt is gaan zien door de ogen van kunstenaars. De kunstenaar ordent en laat bij uitstek een mogelijke beleving van de werkelijkheid zien, hij 'framed' het landschap, hij kadert het in op een wijze die een verheugde ervaring kan opleveren. Deze expositie eindigde met het Landschap *Inundatie* van Chabot, ondergelopen land geschilderd in 1944, binnenkort als bruikleen te zien in Museum Boijmans van Beuningen. Geen plaquette, geen informatiebordje, maar een stoere verwijzing in de naamgeving van de tunnel, die verwijst naar het gebied erboven dat wordt doorkruist; het Land van Chabot, met daarin een blijvend element dat de beleving van het landschap stimuleert. U kent ongetwijfeld die verwijzingen internationaal langs snelwegen waardoor u als automobilist direct kennis maakt met beeldbepalende gebouwen en/of personen. Denkt u bijvoorbeeld ook aan wat de naam Van Gogh in Brabant, in Nuenen, teweeg brengt; de wandel- en fietsroutes, de aandacht die er, zowel lokaal, landelijk als ook internationaal door wordt gemobiliseerd, de beweging die cultuur op deze wijze in gang brengt, toegankelijk voor iedereen.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 19 juni 2018

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Inventarisatie rondvraag:

De heer Jumelet: schade warme zomer en onderzoek beperken van de overlast van bladluizen.

De heer Van der Stad: regionale energiestrategieën n.a.v. het klimaatakkoord en de samenwerking met Dunea bij Wilderszijde.

De heer Xhemaili: klachten van 't Manneke over gevaarlijke situaties op de weg als gevolg van bouwverkeer.

5. Bespreekpunten:

5a. Naam tunnel A16

De heer Blonk spreekt namens L3B de volgende woorden. Hartelijk dank, mevrouw Bijlsma en de heer Stadhouders, voor de inspirerende woorden zo juist in hun inspraak. Zoals ik in het begeleide stuk voor

deze vergadering heb aangegeven, werd ik getriggerd door een artikel in het AD van 30 augustus van Gert Onnink. "Herdenk Chabot met land en tunnel". Ik wist niet dat het college van Lansingerland de tunnel door het Lage Bergse Bos en onder de Rotte door al een naam heeft gegeven. De Rottemerentunnel. Maar ik had het moeten weten, gezien de info van 10 maart 2016 van het college, zo'n 2½ jaar geleden. Het is me ontgaan. Het initiatief van het kunstenaarscollectief Observatorium en het Chabotmuseum om de tunnel de naam Chabottunnel te geven vindt Leefbaar 3B prachtig. De kunstschilder/beeldhouwer Henk Chabot is geboren in Brabant, maar in het bijzonder is hij een man van onze gemeente Lansingerland. Woonde en had zijn atelier aan de Rotte in Bergschenhoek, vlak bij waar de tunnel onder de Rotte doorgaat. Hij was inwoner Bergschenhoek van 1934 tot aan zijn veel te vroege dood in 1949. Veel van zijn polderlandschappen zijn geschilderd waar nu het Lage Bergse Bos is en de golfbaan ligt. Zijn schilderthema's waren mens, dier en polder. Vanaf de Rotte in Bergschenhoek heeft hij op 14 mei 1940 de verschrikkelijke brand van Rotterdam geschilderd. Het bombardement door Duitse vliegtuigen, dat heeft geleid tot de capitulatie van Nederland. In de schilderijen van Chabot zijn cultuur en historie van onze gemeente Lansingerland samengekomen. De naamgeving van de tunnel is geen politiek item, laat dat helder zijn. Het zijn de cultuurhistorische waarden die een rol spelen. Graag wil Leefbaar 3B met de collega raadsleden bespreken om het college in overweging geven de naam van de tunnel te wijzigen in Chabottunnel. Graag horen wij wat het college vindt van de naam Chabottunnel.

Voor de voorzitter is het duidelijk. Er ligt een wens voor naamswijziging.

De heer Kampinga spreekt de volgende woorden. Voor de tunnel in de A16 bij het Lage Bergse Bos opteerde het college voor de naam Rottemerentunnel. Op zichzelf een voor de hand liggende naam, die ook maar veilig is. Denk aan de Coentunnel. Naar nu blijkt heeft de beeldend kunstenaar Henk Chabot gewerkt en gewoond aan de Bergschenhoekse kant van de Rotte, waar de tunnel gepland is. De Rotte stond puur centraal in zijn werk en leven. Dat was zojuist ook goed en duidelijk te horen. In Rotterdam is er een Chabotmuseum. Zijn werken zijn echter ook in een groot aantal musea in Nederland te zien. Voor hem was het nieuw, maar Google leerde hem veel. Tot in Leeuwarden hangen stukken van Chabot. De VVD kan zich omwille van cultuurhistorie er goed in vinden om na te gaan of de naam van de tunnel alsnog gewijzigd kan worden in Chabottunnel. Dat is een vraag.

De heer Van Harn spreekt: Op 30 augustus j.l. stond in het AD een artikel, waarin werd voorgesteld om het Terbregseveld in Ommoord om te dopen tot het Land van Chabot. Vervolgens stond er een dag later, op 31 augustus, in diezelfde krant een artikel over de Chabottunnel in de A16. Hij citeert: noem de tunnel in rijksweg A16 onder de Rotte en het Lage Bergse Bos Chabottunnel, naar de bekende schilder en beeldhouwer Henk Chabot. L3B heeft dit Rotterdamse voorstel omarmd en daarom wordt er vanavond over gesproken. Een gevolg van dit alles is, dat hij afgelopen weekend het Chabot museum in Rotterdam heeft bezocht en zich heeft verdiept in het leven en het kunstenaarswerk van Chabot. Hij was een bescheiden man, die mooie dingen heeft gemaakt. Hij heeft een jaar in Zeeland gewoond. Van 1934 tot 1949 woonde hij aan de Rotte. Uit de stukken heeft hij begrepen, dat het college van Lansingerland reeds de Rottemerentunnel heeft bedacht. Daar refereerde de heer Blonk naar; het was hem zelf niet bekend. Er wordt nu over een naam gediscussieerd, terwijl de eerste spa nog de grond in moet. Naar zijn mening, hoeft men zich niet te haasten. In alle artikelen wordt er steeds gesproken over een tunnel onder de Rotte. Maar wanneer een rivier of kanaal een autoweg kruist, is er sprake van een aquaduct. Hem is het nu niet duidelijk of het hier gaat over een open bak constructie door het Bergse Bos of puur de kruising met de Rotte. De heer Blonk merkt op, dat het in het Lage Bergse Bos geen open dak constructie is. Het is een echte, dichte tunnel. De heer Van Harn geeft aan, dat als een weg een water kruist, er sprake is van een aquaduct. De fractie van het CDA doet hierbij het volgende voorstel. Betrek de burgers van Lansingerland erbij om een naam te vinden voor de nog te bouwen tunnel. Men heeft de mond vol van burgerparticipatie en de mondige burger. Welnu, dan is dit een kans om dit in de praktijk te brengen. Dit zou kunnen door het uitschrijven van een prijsvraag om zo de burgers van Lansingerland te betrekken bij het vinden van een mooie en passende naam. Zo is ook de naam Lansingerland voor deze gemeente ontstaan. De heer Kampinga wist dat het de Rottemerentunnel genoemd werd; dat is ooit zo bedacht. Kennelijk een collegebevoegdheid. Nu komt er een door velen gedragen idee om het Chabottunnel te noemen. Om het dan weer terug te leggen in den lande zou hem een stap te ver gaan. De heer Van Harn wil graag de bewoners van Lansingerland erbij betrekken. Nu is het vooral een idee uit het Rotterdamse, waarmee 60.000 inwoners van Lansingerland gepasseerd worden. Het CDA wil hen graag een kans geven om hun creativiteit te tonen. De heer Blonk vraagt wat het CDA vindt van de naam Chabottunnel. Mooi? Of niks? De heer Van Harn bekend eerlijk, dat hij voordat dit speelde nog niet van de heer Henk Chabot had gehoord. Dat is de reden, waarom hij naar het museum is gegaan. De heer Blonk begreep van de heer Kampinga, dat deze hem ook niet kende, maar dat hij zich er ook in verdiept had. De heer Van Harn vindt dat men dichterbij Lansingerland moet blijven. Het moet een naam worden, die gedragen wordt door alle bewoners van Lansingerland.

De heer Jumelet heeft het stuk met belangstelling gelezen, als lokale partij, en de berichtgeving in de krant gevolgd. Waarom nu weer geen prijsvraag, zoals bij Lansingerland? Anderzijds, met het oog op het cultureel erfgoed moet gezegd worden, dat meneer een bijzondere kunstenaar was, die in Lansingerland gewoond, geleefd en gewerkt heeft. In die zin staat WIJ niet onsympathiek tegen dit voorstel. Maar parallel aan het Annie M.G. Schmidtpark zou de vraag gesteld kunnen worden: waarom beperken tot de Chabottunnel? In het Annie M.G. Schmidtpark worden allerlei dingen uit de boekjes van Annie M.G. Schmidt getoond, zoals de Tuin van Floddertje. Waarom geen stap verder? Kan het college onderzoeken in hoeverre er iets getoond kan worden van Henk Chabot in de omgeving, zodat het daadwerkelijk gaat leven in het Land van Chabot en de Chabottunnel? De inspreker had het over: ga je mee, dan gaan we de wereld bekijken. Er is veel jeugd in Lansingerland en als men de jeugd wil betrekken bij kunst en het leren kennen en waarderen van de omgeving, waarom gaat men dan niet een stap verder? Zijn werk kan gebruikt worden om juist deze stap te maken. Dan wordt het echt de Chabottunnel en is het niet alleen een naambordje. Dan heeft het een diepere betekenis en wil men niet over een aantal jaar een andere naam. WIJ staat er sympathiek tegenover en wil juist nog een stap verder gaan. Wellicht kan de heer Blonk en de andere fracties hierop reageren.

De heer Van der Stad spreekt namens D66: D66 ziet graag dat inwoners, zoals het kunstenaarscollectief Observatorium, zich actief inzetten vóór en nadenken óver hun omgeving. Vanuit historisch en cultureel perspectief begrijpen wij het voorstel, maar wij kijken in dit geval net als het college, die in het AD van 30 augustus meldt de naamsbekendheid van het gebied te willen vergroten, graag vooruit. Twee weken geleden werd in het provinciehuis het Landschapspark Zuidvleugel gepresenteerd. Het betreft een visie op de ruimtelijke kwaliteit van de zuidelijke Randstad en is gebaseerd op drie actuele thema's: het landschap binnen de Randstad, energie en klimaat. In de tijd van de Vinex, werd er parallel geïnvesteerd in verstedelijking en de leefomgeving. Het programma kende daarmee een soort dubbeldoelstelling en toonde het bewustzijn dat verdere verstedelijking vraagt om een gezamenlijke visie en investering in beide. En we staan weer voor een grote woningbouwopgave. Diverse getallen vliegen om de oren. Op twitter werd door het Landschapspark gesproken over 150.000 woningen en op de bijeenkomst zelf werd 240.000 genoemd. Naast veen, delta en kust moet een stadslandschap het vierde landschap binnen de Randstad worden, dat stedelijke en landelijke structuren verbindt. Een groenblauwe structuur als hoofddrager dat dienst doet om verstedelijking, leefomgeving en klimaatadaptatie samen te laten komen. De Rotte wordt genoemd als één van de zes hoofdstructuurlijnen en op de bijeenkomst werd gemeld dat Rotterdam flink zal gaan investeren in de Rotte om het een recreatieve topzone te laten worden. De invulling c.q. verdeling van de woningbouwopgave voor Zuid-Holland is nog in het ongewis. Interessante ontwikkelingen komen wellicht naar ons toe en de naamgeving van Rottemerentunnel zal dan het meest recht gaan doen aan een gebied in ontwikkeling, dat ook wij graag beter op de kaart willen zetten. Het is ons inziens ook logischer om de naam van deze beroemde schilder te verbinden aan een landschap zoals in de krant werd geopperd. Bijvoorbeeld het te herontwikkelen Terbregseveld in Rotterdam-Ommoord i.p.v. aan een tunnel. Naast deze interessante discussie over de naamgeving willen wij rondom de aanleg van A16 liever met elkaar in gesprek blijven en gezamenlijk sturen op het beperken van de overlast en consequenties voor de leefomgeving.

De heer Dieleman heeft een woord van dank aan de heer Blonk, beide sprekers van vanavond en het kunstenaarscollectief, die de afgelopen weken de heer Chabot weer op de kaart hebben gezet. Hiermee is dus één doel bereikt. Hij ziet op de tribune driftig geschrijf en het zou hem niets verbazen als er binnenkort een schilderij van de heer Chabot de krant siert. Daarmee is al iets moois bereikt, namelijk mensen kennis laten maken met het werk van Hendrik Chabot. Zelf was hij er, eerlijk gezegd, ook niet heel erg bekend mee. Wel heeft hij zich er de afgelopen tijd in verdiept, waarbij hij gezien heeft dat de gemeente een goede kunstschilder hier heeft gehad. Een mooi voorstel om de tunnel naar de heer Chabot te vernoemen, maar de CU zit toch meer op de lijn van D66, ook n.a.v. de inspraak van mevrouw Belsma: laten we de wereld gaan bekijken. De gemeente heeft een prachtig stuk wereld, een prachtig recreatiegebied, een prachtig natuurgebied, een prachtig Rottemerengebied. Niet alleen dat stuk water bij Bleiswijk, wat ooit de Bleiswijkse meren heeft geheten, maar het hele gebied wordt aangeduid met het recreatieschap Rottemeren. De CU vindt dit een mooie kans om de Rottemeren stevig op de kaart te zetten en, hopelijk niet te vaak, maar af en toe op de radio te horen dat er een file voor de Rottemerentunnel staat. Hopelijk maakt dit mensen benieuwd om er een kijkje te gaan nemen. De CU gaat toch voor de Rottemerentunnel, een naam waar het college 2,5 jaar mee kwam en waar de CU zich toen goed in kon vinden. De commissie en raad hebben hier niet over gediscussieerd; iedereen kon zich er goed in vinden. Het lijkt hem een mooie kans om het gebied goed op de kaart te zetten.

Mevrouw Citterbartova heeft alle respect voor de overwegingen van de sprekers, want GL draagt kunst en kunstgeschiedenis een warm hart toe, zoals iedereen weet. GL vond het belangrijk, dat de A16 er helemaal niet zou komen, omdat nut en noodzaak ontbrak. Nu de strijd gestreden lijkt, vindt GL het belangrijk, dat de weg en haar onderdelen zo goed mogelijk ingepast worden met zo min mogelijk schade

voor de leefomgeving. Misschien kan men zich voorstellen, dat hoe de tunnel gaat heten GL niet zo belangrijk vindt. Het is GL om het even. Als het college de naam wil wijzigen, maar ze zou niet weten waarom, dan mag het wat GL betreft zijn gang gaan.

De heer Xhemaili bedankt de insprekers. De PvdA staat positief tegenover naamwijziging naar Chabottunnel, vooral gezien vanuit cultureel en historisch perspectief. Iemand met zo'n staat van dienst lijkt hem goed voor de naamsbekendheid van Lansingerland.

Wethouder Van Tatenhove bedankt de insprekers voor de bijdragen en de commissie voor de reacties. Het doet haar deugd te zien hoeveel enthousiasme er is om iets te doen met de cultuur historische elementen van Lansingerland. De cultuurnota komt nog in de commissie Samenleving aan de orde; een ieder is alvast uitgenodigd om de bespreking bij te wonen. Hoe lang kent zij de heer Chabot? Sinds 1995. Toen is zij in Bergschenhoek, in de Kennedylaan, komen wonen. Een zijstraat van deze straat heet Hendrik Chabotlaan. Bergschenhoek eert hem al heel lang. In Hillegersberg is een Chabotlaan sinds 1954. In Bergschenhoek is dat sinds de jaren '60. Dan de naam Rottemerentunnel. In Lansingerland is er een commissie, die zich bemoeit met naamgeving. Het zou haar niet verbazen als historici hiervan deel uit maken. Bij nieuwe wijken wegen zij zorgvuldig af wat er meegegeven wordt als boodschap aan een wijk. Welke individuele namen komen er voor de diverse straten? Die commissie buigt zich ook over de naam van de tunnel, omdat de tunnel onder de Rotte en het recreatiegebied Rottemeren door gaat en dit is voor het grootste deel gebied van Lansingerland. In 2016 kreeg het college van Rijkswaterstaat de vraag hoe de gemeente de tunnel wilde noemen. De naamgevingscommissie heeft zich daarover gebogen en kwam met een voorstel wat niet Rottemerentunnel was. Dit is te lezen in het B&W besluit. Het was de Bergse Bostunnel. Dat heeft het college afgewogen; een advies van een commissie wordt niet zomaar gepasseerd, daar moeten redenen voor zijn. Het college gaf het advies om te kiezen voor Rottemerentunnel. Waarom? Het is een gebied, wat is ontstaan met een verhaal in zichzelf. Het is een heel mooi, belangrijk gebied. Het stedelijke gebied wordt steeds drukker en het Rottemeregebied zal steeds belangrijker worden als groen/blauwe ader in het dichtbevolkte gebied. Het gebied is nu nog niet heel erg bekend; het zou meer bekendheid mogen genieten. Dat is de ene kant. Nu de andere kant. Het is de verwachting, dat er wel een keer een file komt te staan bij de tunnel. Als die tunnel een onbekende naam heeft, vraagt iedereen zich af wat de puntje puntjetunnel bij Lansingerland is. Is dat Friesland? Als de tunnel een naam draagt, wat een gebied aanduidt, dan weten mensen waar die file ongeveer staat. Voor de gebiedspromotie, het lokaliseren van de tunnel en het feit, dat de tunnel onder het gebied door gaat, geeft het college de voorkeur aan de naam Rottemerentunnel. Het college staat nog steeds achter het besluit van 8 maart 2016. Wel wil zij kijken of er iets meer gedaan kan worden met de heer Chabot, maar dan in de nota over cultuur historische waarden, de erfgoednota, waar nog aan gewerkt wordt. Wat het college betreft blijft het Rottemerentunnel en wordt er op een andere manier aandacht besteed aan de heer Chabot.

Tweede termijn

De heer Blonk is blij met de reacties van de VVD, WIJ en PvdA. Hij is teleurgesteld over de reactie van de wethouder, namens het college, m.b.t. de argumentatie van 'ja, wie weet nou waar de file staat' en 'wat is de Chabottunnel'. Hij wil in herinnering roepen, dat er een Van Brienenoordbrug is. Iedereen weet dat die bij Rotterdam is. De Van Brienenoordbrug is vernoemd naar een stuk land daaronder, maar dat weet natuurlijk niemand. Die Chabottunnel gaat gewoon een begrip worden. Hij hoopt niet, dat er veel files ontstaan, want dan wordt hij te vaak genoemd. Niet iedereen kent de kunstenaar, maar dat komt vanzelf, zeker als de tunnel deze naam krijgt. Een heel goed idee van de heer Jumelet om het uit te breiden, aansluitend bij de ideeën van het Observatorium en het Land van Chabot, om aan beide kanten van de Rotte iets te doen. Een goed idee. Het is van belang, dat het college nogmaals goed gaat overwegen om die naam te veranderen, omdat de argumentatie niet zo sterk is. De heer Dieleman vraagt wat de heer Blonk van de naam Rottemerentunnel vindt als de naam Chabottunnel nooit was opgedoken. De heer Blonk vindt dit een 'als-dan' vraag. Daar houden politici niet van. Als hij die vraag aan hem zou hebben gesteld, zou hij hetzelfde antwoord hebben gegeven. Toch wil hij aangeven wat hij van de naam Rottemerentunnel vindt. Ten eerste: de Rottemeren liggen niet daar; die liggen ongeveer 5km verderop. En een Engelsman zou de naam Rottemerentunnel eens uit moeten spreken. Dat zijn gekke klanken. Terwijl Chabottunnel een beetje bekt. Het mes snijdt aan meerdere kanten. In de cultuurhistorische context vindt L3B het heel belangrijk. De voorzitter is benieuwd hoe de Fransen de Chabottunnel zullen uitspreken.

De heer Kampinga vond het opmerkelijk dat er gerefereerd werd naar een naamgevingscommissie. Hij heeft op Twitter weleens voorstellen gedaan om een wijk naar bekende economen te noemen, maar daar hoort hij nooit wat op terug. Het grappige is, dat die mensen met het serieuze voorstel Bergse Bostunnel komen en dat het college dan met een ommezwaai bij Rottemerentunnel komt. Het Prins Clausplein,

welk grondgebied is dat? Over verkeersknooppunten gesproken. Hij vindt het een opmerkelijk verhaal. Lansingerland wil zichzelf op de kaart zetten, ja, Rottemerentunnel is dan ook op de kaart zetten, dat begrijpt hij. Maar als er meer ruchtbaarheid gegeven kan worden aan Chabot, dan staat de tunnel ergens voor. En het kan ook nog goed uitgesproken worden door menig buitenlander.

De heer Van Harn zegt dat mocht het college zich nog bedenken, het CDA er voor pleit om de bewoners van Lansingerland erbij te betrekken om te komen tot een andere naamgeving.

De heer Jumelet beaamt dat naamgeving altijd ingewikkeld is. Het roept allerlei emoties op en die begrijpt hij ook heel goed. In zijn eerste termijn trok hij een parallel met het Annie M.G. Schmidtpark; dat is een tot de verbeelding sprekende naam in heel Nederland. Daar is Lansingerland trots op. Als deze gedachte doorgetrokken wordt en er is een Chabottunnel en er wordt meer mee gedaan dan alleen een naam voor een tunnel, dan zou dat juist wellicht ook qua uitstraling binnen Nederland in combinatie met het Chabot museum fantastisch kunnen zijn voor dit gebied. Als het gaat om bekendheid van Lansingerland, de gemeente op de kaart zetten, denkt hij dat hiermee veel meer aan de weg getimmerd kan worden dan met een naam als Rottemerentunnel. WIJ geeft het college ernstig in overweging om er nogmaals goed over na te denken en wellicht toch te kiezen voor de voorgestelde naam Chabottunnel. Hij hoopt het van harte.

De voorzitter meldt, dat de heer Muis inmiddels gearriveerd is en rond de discussie af. De heer Blonk meldt, dat L3B een motie vreemd overweegt bij de raad.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Onderzoeksrapport 'Scheidend vermogen, onderzoek naar afvalstoffenheffingen en afvalbeleid', Rekenkamer

De voorzitter wijst erop, dat de spreektijd in de eerste termijn 5 minuten is, in de tweede termijn 3 minuten.

Mevrouw Citterbartova is van mening, dat het rapport van de Rekenkamer van juni er niet om liegt. Het afvalbeleid van de gemeente Lansingerland is niet ambitieus genoeg. Als daar niet iets aan verandert, wordt de landelijke doelstelling niet gehaald. Dat is: 75% scheidingspercentage in 2020 en 100kg restafval per inwoner per jaar. Lansingerland zit op 55% en meer dan 2x zoveel restafval per inwoner per jaar. Het is duidelijk dat het zonder radicaal aangescherpt beleid niet gaat lukken. Het nieuwe beleid is in voorbereiding, in januari dit jaren waren de eerste contouren te zien. Het ging toen over opties en keuzes, die nog uitgewerkt moesten worden. Of die noodzakelijke keuzes gemaakt zijn is pas eind oktober te horen bij een presentatieavond. Met het raadsvoorstel wat vandaag behandeld wordt, wordt het college de opdracht gegeven uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. Zoals het in het dictum geformuleerd is, gaat het om alle aanbevelingen. Dus onverkort en zonder de kanttekeningen die het college in de bestuurlijke reactie eerder heeft gemaakt. Dat is belangrijk. Het gaat namelijk om een cruciale zaak, die daarmee gelijk geregeld wordt, namelijk de keuze voor de invoering van DIFTAR, gedifferentieerde afvalstoffenheffing, waarbij bewoners per lediging van container of per afvalzak betalen. Als het college het raadsvoorstel op dezelfde wijze begrijpt als GL, namelijk dat er geen onderzoek meer nodig is naar de meest effectieve wijze van afvalscheiding, terwijl in het coalitieakkoord staat dat hier onderzoek naar gedaan zou worden, dat het college nu afstand neemt van hetgeen in het coalitieakkoord staat. De heer Dieleman merkt op, dat het raadsvoorstel is opgesteld door de griffie, waarin bij een Rekenkameronderzoek altijd staat, dat alle aanbevelingen worden overgenomen. Het college heeft het voorstel niet opgesteld. Als de raad het anders wil, kan het geamendeerd worden in de gemeenteraad. Dit is zo afgesproken in de verordening m.b.t. de Rekenkamer. Mevrouw Citterbartova wil het alleen maar heel duidelijk hebben, zodat bij iedereen het beeld aangescherpt is. Als het college mee gaat met de aanbevelingen van de Rekenkamer, wordt daarmee een bepaalde keuze ingezet. Er hoeft dan geen onderzoek meer gedaan te worden. Als het college de aanbevelingen volledig overneemt, zoals de Rekenkamer voorstelt, dan is GL heel blij en stemt GL mee in het voorstel.

De heer Jumelet denkt dat de gemeente eigenlijk een probleem heeft als het gaat om afvalscheiding en om het halen van doelstellingen de komende periode. Eerder is tijdens bijeenkomsten gesproken over het afvalbeleid, waarbij allerlei cijfers over tafel zijn gegaan. Nu ligt het rapport van de Rekenkamer er, waarmee er duidelijk een opdracht ligt m.b.t. wat de gemeente moet gaan doen. WIJ ondersteunt de aanbevelingen van de Rekenkamer. Er moet meer ambitie komen m.b.t. afvalscheiding gezien de opgedragen doelstellingen. Er moeten een paar tandjes bij om de doelstellingen te halen. In die zin: veel meer ambitie. Eén punt is wel heel bijzonder, namelijk dat van de afvalstoffenheffing. Enerzijds is een reserve fijn, maar anders heeft men te maken met regels. Wat WIJ betreft, gaat het teveel terug naar de

burger, overeenkomstig de regelgeving. Het is wat vreemd, dat het college daar anders over denkt. Enerzijds verlaging van de OZB en anderzijds het niet helemaal terug geven bij de afvalstoffenheffing. Dat is wat vreemd. Graag een reactie van de wethouder. Waarom wel OZB verlagen en lastenverlichting? Bij de afvalstoffenheffing heeft men de kans om dit te doen, maar dat wil het college het een beetje niet. Wat WIJ betreft gaat de gemeente voor teruggave van het geld. Met deze aantekening kan WIJ instemmen met het voorstel.

De heer De Groot zegt dat de PvdA 2 belangrijke punten ziet in het rapport van de Rekenkamer. Ten eerste de constatering, dat het afvalbeleid niet ambitieus genoeg is. Doelstellingen worden niet gehaald. Ten tweede is het te duur voor de inwoners; duurder dan noodzakelijk. De PvdA wil aan het college vragen om alle aanbevelingen van de Rekenkamer mee te nemen en terug te komen met voorstellen, op korte of langere termijn, met plannen waarmee e.e.a. te realiseren is. Niet alle aanbevelingen kunnen morgen, maar misschien iets later vanwege contracten, maar er kunnen wel plannen komen wanneer het dan wel kan. Graag concrete voorstellen van het college m.b.t. wanneer de aanbevelingen uitgevoerd zouden kunnen worden.

De heer Van der Stelt bedankt de Rekenkamer voor dit doorwrochte rapport. Dit gaat zeker helpen bij het nieuwe afvalstoffenbeleid. Ja, het moet een stuk ambitieuzer, vindt ook het CDA. Het CDA kan een heel eind mee gaan in de voorgestelde aanbevelingen. Het CDA zou ze zeker niet allemaal willen overnemen en zeker niet op dit moment, omdat het college nu eerst aan zet is met het formuleren van het nieuwe afvalbeleid. Het CDA wil het college vragen deze aanbevelingen erbij te betrekken. Het CDA heeft al eerder een pleidooi gehouden op het meer inzetten op ondergrondse inzameling. Ook is het CDA voorstander van het omgekeerd inzamelen, waar in het rapport aan wordt gerefereerd. Daar ziet het CDA meer in dan in het DIFTAR beleid, waar het CDA tegenstander van is. Wat de egalisereserve betreft, is het CDA het hier in beginsel volledig mee eens, maar anderzijds vindt het CDA het nu te prematuur om hier een beslissing over te nemen. Ook dat zou het CDA willen betrekken bij het nieuwe afvalbeleid, met name wat betreft de financiële doorvertaling, want het zou zomaar kunnen zijn dat als ambities concreter worden er extra geld nodig is om het te kunnen realiseren. Tegen deze achtergrond wil het CDA de discussie over de bestemming van de egalisereserve willen voeren, maar het CDA staat achter het principe van de aanbevelingen.

De heer Dieleman heeft een woord van dank voor de Rekenkamer. Een uitstekend rapport; genoten bij het lezen. Ook heeft hij genoten van het lezen van de biografie van Thorbecke; aanbevelen. In het verleden was de CU vaak kritisch m.b.t. rapporten van de Rekenkamer, omdat ze vaak retrospectief waren, waarbij er teruggekeken en geëvalueerd werd. Dit is echter een rapport waar de gemeente wat aan heeft bij de vorming van beleid. Men is al druk bezig met het afvalbeleid en er zijn al veel onderzoeken gedaan. De groep die hier mee bezig is, is zeer kundig. De CU hoopt, dat dit rapport eraan gaat bijdragen als een stuk extra beeldvorming voor het nieuwe beleid. De hoofdconclusie van het rapport is helder. Op dit moment wordt er niet voldoende afval gescheiden. Deze conclusie was al heel lang bekend, want in iedere jaarrekening en in iedere begroting komt het weer terug. De cijfers zijn te laag, Lansingerland blijft achter bij de regio en bij de doelstellingen die op rijksniveau zijn bepaald. Dat Lansingerland er iets mee moet, mag helder zijn. De CU ziet graag de nieuwe maatregelen terug in het afvalbeleid om op de landelijke doelstellingen uit te komen. De Rekenkamer doet een aantal aanbevelingen en de CU zit redelijk op dezelfde lijn als het CDA. Goede aanbevelingen, maar het is de vraag of de timing van alle aanbevelingen op dit moment even goed is. Hij loopt ze allemaal even langs. Aanbeveling 1 en 2: hier kan niemand iets op tegen hebben, dus die kan de CU steunen. Aanbeveling 3 gaat over het herzien van de bonus/malus regeling met de huidige afvalinzamelaar. De Rekenkamer adviseert om dat in het huidige contract te herzien. Dat snapt hij, want die bonus/malus regeling is een beetje gek. Als inwoners meer afval scheiden, krijgt de inzamelaar korting, ook al heeft hij hier zijn best niet voor gedaan. Hij kan de aanbeveling volgen, maar er ligt ook een contract met de inzamelaar en het is de vraag hoeveel ruimte hierin zit. Hoe vat de wethouder deze aanbeveling op? Als hij het als inspanningsverplichting ziet om te gaan praten met de inzamelaar, dan kan hij het goed volgen. Als het wordt geïnterpreteerd als resultaatverplichting, dan heeft hij er wat meer moeite mee. Wel geeft de CU het graag mee als punt voor het nieuwe contract. Aanbeveling 4, inzake tarifiering en inschatting van kosten, kan de CU gewoon volgen, want dat is in lijn met wat in het coalitieakkoord staat: scherp begroten en een goede schatting maken van de kosten. Dan het punt van de egalisereserve. Ook de CU is van mening, dat dit niet gehaast terug gestort moet worden. De OZB is een algemeen heffingsmiddel, dus die mag opgehaald en ingezet worden; dit mag naar de algemene middelen. Als er minder wordt opgehaald met OZB is er geen probleem, want dan kan er ergens bezuinigd worden in de begroting. Er is veel meer bestedingsruimte dan bij de afvalstoffenheffing. De kosten die gemaakt worden voor afvalverwerking moeten uit de afvalstoffenheffing komen. Een stukje reserve moet dus over blijven, ook al groeit deze reserve hard. Er zou hiervoor een plafond afgesproken kunnen worden. Heeft het college een idee m.b.t. het plafondbedrag? De heer Blonk vraagt naar het doel van de reserve. Hoe hoog zou die

moeten zijn? De heer Dieleman laat zich graag adviseren door het college over de hoogte van het plafondbedrag. Waarom een reserve? Omdat hij niet wil, dat de afvalstoffenheffing weer gaat schommelen. Hij heeft liever een langzaam opgebouwde reserve door meevallers, waarmee schommelingen opgevangen kunnen worden, dan schommelende afvalstoffenheffingspercentages. De heer Jumelet bedankt de heer Dieleman voor de uitleg tussen OZB en afvalstoffenheffing, hoewel dat al bekend was. De aanbeveling van de Rekenkamer staat er echter niet voor niets. De heer Dieleman zei met plezier het rapport gelezen te hebben, maar waar heeft hij dan een andere afslag genomen dan de Rekenkamer m.b.t. dit punt? De Rekenkamer is redelijk helder, terwijl de heer Dieleman hier wat terughoudend is. De heer Dieleman was vrij helder in de reden die hij hiervoor aangaf. Hij wil voorkomen, dat het gaat schommelen bij de afvalstoffenheffing. Vandaar dat de CU het opportuun vindt om de reserve niet in één keer helemaal af te bouwen. De reserve is op dit moment wellicht wat groot en mag wat kleiner, maar men moet hier een integrale afweging over maken. Aanbeveling 6 en 7 kan de CU goed volgen. Wat aanbeveling 8 betreft, sluit hij zich aan bij de heer Van der Stelt. CU is niet tegen DIFTAF of omgekeerd inzamelen, maar denkt hier nog hard over na. In het coalitieakkoord is afgesproken dat hier een onderzoek naar gedaan wordt: nascheiding / voorscheiding en omgekeerd inzamelen. De CU ziet dit onderzoek graag tegemoet bij het afvalstoffenbeleid. Als de aanbeveling overgenomen wordt, worden er twee dingen gezegd: 1. We voeren omgekeerd inzamelen in. 2. We voeren DIFTAR in. En het college wordt opgedragen dit te gaan regelen. Daarmee zijn de kaders van het afvalbeleid al dicht getimmerd, terwijl hij graag met inwoners zou willen nadenken over wat de gemeente in het afvalbeleid zou moeten doen. De CU overweegt een amendement in de gemeenteraad.

De heer Machielse begint met een bedankje richting de Rekenkamer voor het rapport, waar hij bij wil vermelden, dat hij het een goed rapport vond. De VVD kan de hoofdconclusie onderschrijven. Dag in dag uit is te zien, dat niet de gewenste afvalscheiding wordt gehaald. Daarmee legt hij een link: de VVD heeft hetzelfde doel als de Rekenkamer, namelijk en zo goed mogelijke scheiding en hergebruik van grondstoffen. Het rapport van de Rekenkamer is wat minder terugkijkend dan andere rapporten van de Rekenkamer, maar dat betekent niet dat het niet terug kijkt. Het bestaande beleid is wellicht niet volmaakt. De aanbevelingen om het bestaande beleid te verbeteren, kan de VVD ten delen onderschrijven. Een uniform meetsysteem, zodat er gemeten kan worden, daar is de VVD voor. Maar wat aanbeveling 8 betreft, zit de VVD op de lijn van de heer Van der Stelt: niet in dit stadium al vast pinnen. In de coalitie is afgesproken, dat er een onderzoek gedaan gaat worden. Dat wacht hij graag af. Wat heeft het traject naar een beleidsplan voor zin als het nu al helemaal wordt ingevuld? De heer Jumelet merkt op, dat de rol van de raad kaderstellend is. De raad kan het 'wat' mee geven aan het college om het 'hoe' verder uit te kunnen werken. De heer Machielse beaamt dit. Hij geeft graag invulling aan zijn kaderstellende rol m.b.t. wat bereikt moet gaan worden. Of dat met DIFTAR is of met omgekeerd inzamelen, met een hogere of lagere ophaalfrequentie is, wil hij eerst aan het college laten, voordat de raad al de 'hoe'-vraag gaat beantwoorden. Dus zeker, eerst moet invulling gegeven worden aan de kaderstellende functie. Dan de aanbevelingen m.b.t. het ambitieniveau. Hier mist wat, de ambitie mag wel wat beter, wat hoger. Hij heeft een idee, waarover hij graag de reactie van de wethouder hoort. Afgelopen weekend was hij bij het afvalbrengstation in Bergschenhoek, waar hij grote hoeveelheden busjes zag met adresbestickering, die niet hier in het postcodegebied thuis horen. Zij brachten hier ook afval. Bij binnenkomst had hij geen toegangscontrole ervaren en zij waarschijnlijk ook niet. Het afval wat daar wordt weggewerkt, komt voor rekening van de inwoners van Lansingerland. De wethouder is bezig met een nieuw afvalbrengstation, gericht op meer circulairiteit en modernisering. Bij deze de vraag aan de wethouder: wordt daar een toegangcontrolesysteem in meegenomen, zodat alleen inwoners van Lansingerland, die opdraaien voor de kosten, daar naar binnen kunnen en niet iedereen? Dan een andere vraag. Waarom die egaliseriereserve? Die is niet nodig. De gemeente kan redelijk goed voorspellen aan de hand van de eigen contracten, van wat de markt doet m.b.t. de kosten. Hoe beter er gemeten wordt, hoe beter voorspeld kan worden wat Lansingerland produceert. Dan is de egaliseriereserve niet nodig. De VVD is van mening, dat dit zo snel mogelijk terug betaald moet worden aan de inwoners van Lansingerland. De wijze waarop laat hij aan het college. Graag een reactie van de wethouder.

De heer Blonk bedankt de heer Hofstra, directeur van de Rekenkamer Lansingerland, en zijn vrouwen en mannen voor dit rapport. Een goed rapport. Het leest lekker, hoewel hij andere lectuur liever leest. Samenvattend: er is ruimte voor verbetering. Het college wil 5 van de 8 aanbevelingen overnemen. Dat kan wat L3B betreft ook. Wat blijft staan, zijn aanbeveling 3, 5 en 8. Aanbeveling 3 gaat over de bonus/malus. L3B vindt dat die aanbeveling moet worden overgenomen, omdat er best wat extra druk op de ketel gezet mag worden, ondanks het feit dat het contract er al ligt. Het moet niet te vrijblijvend worden; zet maar druk op de ketel, omdat het oneerlijk is als Lansingerland inspanningen doet en zij het geld krijgen. Aanbeveling 3 kan op het lijstje, waarmee L3B akkoord gaat. Aanbeveling 5 gaat over de egaliseriereserve. Hier is al veel over gezegd. De afgelopen jaren is de afvalstoffenheffing voor de inwoners van Lansingerland te hoog geweest, omdat er onnodig een egaliseriereserve is opgebouwd. Een deel hiervan is al aan de inwoners terug gegeven, dit jaar en vorig jaar. L3B vindt dat de

egalisereserve moet worden opgeheven. Dat betekent dat er voor de inwoners van Lansingerland in 2019 een eenmalige voordeeltje bij de afvalstoffenheffing is. Het totaal van het terug te geven bedrag is dan zo'n € 1,4mln plus wat er in 2018 nog bij komt. De heer Dieleman had het over schommelingen, die opgevangen moeten worden, maar er zijn helemaal geen schommelingen en ook niet te verwachten, want er is een contract. In het contract ligt precies vast wat er betaald moet worden. De verschillen mogen geen naam hebben, dus die egalisereserve is helemaal niet nodig. Om de egalisereserve te gebruiken voor investeringen in het afvalbrengstation is niet juist. Daarvoor moet een investering gedaan worden, waarbij de kapitaalslasten doorgerekend worden in de jaren erna. L3B is het dus al eens met de eerste 7 aanbevelingen. Dan aanbeveling 8: bij deze aanbeveling is L3B het eens met het college. Serviceniveau van verschillende scheidbare afvalfracties, serviceniveau van de fractie restafval, gedifferentieerde afvalstoffenheffing en dat soort zaken moeten besproken worden, zodat er een totaalbeeld gemaakt kan worden. L3B vindt het niet goed om hier nu een voorschot op te nemen. Wellicht dat er een amendement komt m.b.t. aanbeveling 8. Tot slot wil hij het idee van collega Machielse, over de toegangcontrole bij het afvalbrengstation, graag ondersteunen. Dat is erg noodzakelijk.

De heer Muis biedt zijn excuses aan voor het feit, dat hij wat later was. Hij was bij een informatieavond van zijn zoon, belangrijk voor zijn toekomst. Net zoals dit onderwerp, meer afvalscheiding, meer hergebruik, belangrijk is voor zijn en ieders toekomst. Politiek zal hier dus weinig discussie over zijn, maar wel over de uitvoering. Hij wil wegblijven van dogma's en concepten en gaat derhalve vertellen wat D66 wil, zonder daarbij DIFTAR of omgekeerd inzamelen te noemen. Het college zal met een goede analyse moeten komen om de hoofdlijnen voor het nieuwe afvalbeleid te kunnen presenteren, want zoals het nu gaat, is het niet effectief. Uit het rekenkameronderzoek blijkt dat Lansingerland achterloopt met het scheiden van afval en nog verder achterop dreigt te raken wanneer er niet snel wordt bijgestuurd. De ambitie van de gemeente is niet hoog en zelfs deze wordt niet gehaald. Lansingerland haalt geen 55%, terwijl landelijk de lat van 65% naar 75% gaat. Een percentage zegt niet alles, maar het is wel een feit dat het om Lansingerland sneller gaat dan hier. Dus extra maatregelen zijn nodig. D66 is benieuwd welke maatregelen geschikt zijn voor Lansingerland. Het rapport van de Rekenkamer geeft de richting aan via de aanbevelingen, maar de concretisering moet door raad en college gedaan moeten worden. Het is goed dat het college de aanbevelingen overneemt. Met een enkele nuance hier en daar. Dat heeft D66 ook, met name bij aanbeveling 5, de reserve. D66 is het eens met het college om de reserve niet eenmalig uit te keren aan de inwoner als een korting. Dit zal de inwoner nauwelijks merken, terwijl de gemeente het geld kwijt is voor het doel waar het voor geïnd is. Gebruik deze reserve daarom liever voor het verhogen van de service naar de inwoner. De heer Blonk kent heel wat inwoners, voor wie € 45 per jaar heel wat is. Zij merken dat heel goed. De heer Muis zegt dat het een eenmalig cadeautje is. De heer Blonk is van mening, dat het niet om een cadeautje gaat. De heer Machielse vraagt wat de heer Muis met een cadeautje bedoelt. Inwoners hebben het zelf ingelegd. De heer Muis zegt dat het is ingelegd met als doel: afvalinzameling en afvalscheiding. Als iemand dit terug krijgt, ziet hij dit als een cadeautje. Prima als anderen dat anders zien. Het is niet verstandig, omdat de gemeente het dan kwijt is en de reserve dan leeg is. Vervolgens komen er nieuwe ambities met nieuw afvalbeleid en dan is er geen € 1, zoveel miljoen om te besteden aan nieuwe ideeën. Bijvoorbeeld: verhoging van het serviceniveau richting inwoners of betere communicatievoorlichting over afvalscheiding om het scheidingspercentage omhoog te krijgen. Misschien is het tijd om nu serieus te kijken naar manieren om goed gedrag te belonen. Laat de vervuiler betalen. Andere partijen roepen dit ook, dus dat is een kader waar partijen zich wel in gaan vinden. In het verleden konden inwoners meerdere afvalbakken aanvragen, zonder daar extra voor te betalen. Dat is gelukkig afgeschaft. Nog eerlijker is het om alleen te betalen voor het afval dat iemand zelf produceert. Nu betalen inwoners, die alles scheiden, evenveel als inwoners, die alles in hun restafval bak deponeren. Wil het college dit principe van 'de vervuiler betaalt' meenemen in het voorstel voor de hoofdlijnen van het nieuwe afvalbeleid? Dat lijkt D66 een goed principe en een goed kader. De heer Machielse had een goede suggestie m.b.t. het afvalbrengstation. In de praktijk hoeft men zich blijkbaar niet te identificeren. D66 heeft een andere tip. Veel inwoners klussen vaak in het weekend. Het afval kan wel op zaterdag weg gebracht worden, maar niet op zondag. Kijk eens naar de behoefte. Op zaterdag is het erg druk. Mevrouw Citterbartova vindt dat de commissie goed inhoudelijk bezig is, maar over hetzelfde onderwerp wordt gesproken als het beleidsstuk van het college wordt voorgelegd. Op dit moment gaat het over het wel of niet overnemen van de aanbevelingen van de Rekenkamer. De heer Muis wil niet het hele beleid voorschrijven. Wel wil hij zeggen: wacht met het terug geven van de reserve aan de inwoners, want wellicht zijn er andere zaken, waar dit budget voor nodig is. Wel dus de tip van D66. Niemand kan er op tegen zijn als het afvalbrengstation dicht is op momenten dat er niemand komt. Samenvattend: afval scheiden moet lonen, de ambitie moet omhoog. Tegelijk moet er worden bekeken wat effectief is. Waarom haalt de gemeente de ambitie niet? Welke extra maatregelen zijn er volgens het college nodig? Kijk bij andere gemeenten, niet naar het percentage, maar naar de effectieve maatregelen, waarom er meer afval wordt gescheiden. Tot slot dank aan de Rekenkamer.

Wethouder Fortuyn bedankt de commissie voor het initiatief om hier onderzoek naar te laten doen. Beheer en Onderhoud is verantwoordelijk voor de afvalstoffenheffing en de inzameling van afval en heeft met belangstelling kennis genomen van de bevindingen van de Rekenkamer. De afdeling vindt het prima, dat er aanbevelingen zijn, waar men mee verder kan. Het proces is in 2014 begonnen, maar in het dossier waren enorm veel informatielekken m.b.t. wat er opgehaald wordt, hoe het zit, hoe het verzameld wordt, hoe gaat de gemeente hiermee om. De markt was toen erg lastig in te schatten. Dit is ook in 2017 met elkaar besproken, omdat toen al te zien was dat reserves opliepen. Er is voorzichtig begroot, omdat niet te voorzien was waar men zou staan op het moment dat de kosten zouden komen. Dit heeft ertoe geleid, dat de gemeente in 2017, voordat het rapport van de Rekenkamer er was, al € 1,2mln terug gegeven heeft aan de inwoners. Toen bleef er nog wel een stevige pot in de reserve hangen en wellicht komt er dit jaar nog iets bij. Daar moet de gemeente wat mee. Deze discussie speelt ook in het college. Teruggave is inderdaad eenmalig en dan is het ook weg. Voor nieuwe acties of als de belasting op restafval gaat stijgen of verhoging van serviceniveaus om ambities waar te maken, moet daar voor betaald gaan worden. De heer De Groot vraagt of het erg is als inwoners merken dat het duurder wordt als de gemeente meer gaat doen. Als het afgeplakt wordt met reserves, dan doet de gemeente meer, maar inwoners merken daar niets van. Is het erg, dat het schommelt? Wethouder Fortuyn zegt dat deze vraag voorloopt op wat hij wil gaan zeggen. Het college is er voorstander van om de lasten voor inwoners naar beneden te brengen. Er moet dus efficiënt omgegaan worden met geld. Er is nu geen uitgekristalliseerd systeem is voor afval, het ambitieniveau is te laag. Er zijn ook nog investeringen te doen bij het afvalbrengstation. Bij hoogbouw worden centrale containers geplaatst. De heer Jumelet zegt dat er legitieme redenen zijn, waarom er in 2017 en 2018 geld over is. Er is voorzichtig begroot en nu is er een stevige pot over eind van het jaar. Aanbeveling 4 betreft een tarief gebaseerd op realistische schattingen. Is het dan erg, dat als het beleid wijzigt er een ander bedrag gehanteerd wordt, wat realistisch is voor het serviceniveau? Wethouder Fortuyn geeft een doorkijk van de consequentie van het teruggeven van de egalisereserve. Ook is doorgerekend wat de effecten zijn. Er zijn grote investeringen te doen. Er wordt nog beleid gemaakt en nu is nog niet bekend wat dat exact gaat worden, want de raad is kaderstellend. Door o.a. GL is DIFTAR genoemd, ook is omgekeerd inzamelen genoemd en scheiding achteraf. De financiële consequenties hiervan zijn niet bekend. Van achteraf scheiden moet het milieueffect nog bepaald worden. Er is dus nog een groot aantal onzekerheden. Wat zou er gebeuren als de egalisereserve terug gegeven zou worden, als eenmalige post, en wat betekenen grote investeringen in het afvalbrengstation? Iedereen is het erover eens, dat het afvalbrengstation gemoderniseerd moet worden. Dit wordt ingeschat op € 1,5 - € 2mln. Dit kost gemiddeld € 6 per jaar per huishouden: 23.000 maal 6 maal 25 jaar. Dat valt mee, daar is over te praten. Maar er is ook een mogelijkheid om een kapitaalslastenreserve op te nemen, waarmee dit een aantal jaar verrekend wordt. Het college vraagt zich af of men dit moet willen? Eigenlijk niet. Het college wil het terug geven aan de inwoners. Dan moeten de consequenties gedragen worden: als er investeringen plaats vinden, vindt er een verhoging van de afvalstoffenheffing plaats. Stelt het college voor om het plafond van de reserve naar nul te brengen? Dat is de vraag. De heer Muis zegt het al: er is ook reclame nodig. Gedrag zal beïnvloed moeten worden. Serviceniveaus zullen op onderdelen vervangen of verhoogd moeten worden. De wethouder zou willen voorstellen: de egalisereserve in 2019 stevig afbouwen. Het bedrag is arbitrair, maar het college denkt aan een half miljoen, om wat in de zak te houden voor een campagne m.b.t. het nieuwe beleid. Mocht eind 2019 blijken dat het niet nodig is, kan desnoods de hele pot leeg. De wethouder wil een getrappt voorstel maken om de egalisereserve terug te geven aan de inwoners. L3B en CU hebben het over de bonus/malus. Renewi heeft hier geen invloed op, want de gemeente bepaalt welke service zij wil en hoe die activiteiten uitgebreid gaan worden. Als ze meer of gescheiden fracties ophalen, zouden zij daar van kunnen profiteren. Dat is een terechte opmerking. De intentie bij aanvang van het contract was dat Renewi, zonder kostenverhoging, met ideeën zou komen, waardoor er aan twee kanten voordeel zou zijn. Na bestudering van het contract pakt het toch niet helemaal lekker uit. Het waren goede bedoelingen, maar in de praktijk heeft Renewi feitelijk geen invloed over hoe de gemeente de fracties wil scheiden. Hierover worden gesprekken gevoerd; Renewi heeft een goede partnership om een goede samenwerking te hebben. De wethouder gaat ervan uit, dat ze er uit komen. 1% fractiescheiding in positieve zin vertaalt zich in ongeveer € 7.500 voor Renewi. Dat telt op als het van 55% naar 75% gaat; het gaat dan over € 150.000 bonus. Als de gemeente daarvoor de inspanningen moet leveren, is dat onredelijk. Het college zal de commissie op de hoogte houden van de gesprekken. Dan de ambitie. Lansingerland komt van 43%, voor zover die cijfers hard zijn; het is een benadering. Een dubbelcheck wordt uitgevoerd met het legen van vuilnisbakken. Iedereen is het erover eens, dat het ambitieniveau omhoog moet. Bij het beleidsstuk wordt er met de commissie van gedachten gewisseld over het ambitieniveau. De raad heeft een keuze m.b.t. DIFTAR of omgekeerd inzamelen en de inwoners zal uitgelegd moeten worden waarom een bepaalde keuze gemaakt wordt. Beheer en Onderhoud en de wethouder hebben de ambitie om minimaal aan de voorwaarden van de wet te voldoen en bij voorkeur liever meer. Dan de toegangscontrole ABS, waar allerlei busjes staan met andere postcodes. Er zijn werknemers hier, die in busjes rijden van aannemers in Rotterdam of elders. De wethouder kan dit niet controleren. Steekproefsgewijs is er controle. Er komt een voorstel naar de raad om het ABS op dit

moment even gratis te houden, want het is bijna niet te controleren wat er gebeurt. Bij het nieuwe ABS wil men een toegangspas gaan toepassen, waardoor er beter zicht is op die stromen en dat er niet illegaal gedumpt gaat worden. Op dit moment kan de wethouder geen garantie geven dat er geen afval vanuit buurgemeenten gestort wordt. De heer Machielse begrijpt, dat totdat het afvalbrengstation gemoderniseerd wordt, de wethouder geen enkele mogelijkheid ziet om zoveel mogelijk te voorkomen, dat mensen van buiten de gemeente afval brengen. Wethouder Fortuyn zegt dat het niet sluitend is. Er wordt regelmatig gecontroleerd, maar niet sluitend. De heer Jumelet merkt op, dat bij de oude situatie er een man bij de slagboom zat, die naar postcode en huisnummer vroeg. Hoe ingewikkeld kan het zijn om daar naar te vragen? Dan vang je al 50% af. Het was heel simpel. Wethouder Fortuyn zegt dat dit wellicht in de tijd was, dat de gemeente nog zelf het ABS bediende vanuit de gemeentewerf. Dat zou de wethouder nog steeds graag willen. Het is nu uitbesteed aan Renewi. Daarnaast: als de egalisatiereserve naar nul gebracht wordt, heeft de gemeente geen geld meer over om een man bij de poort te laten staan. De heer Machielse vraagt of de wethouder van mening is, dat het terugdringen van de hoeveelheid gestort grof vuil bij het ABS een positieve impuls kan hebben op de totale kosten van afvalbeheersing en dat dit voor een deel tegemoet kan komen aan de kosten voor handhaving en dat het niet altijd ten koste hoeft te gaan van egalisatiereserve. De wethouder Fortuyn zegt dat dit veronderstelt, dat er hier massaal afval gedumpt wordt en daar gaat hij niet van uit, want er zijn dusdanige steekproeven, dat dat wel in de hand gehouden wordt. Ook het bedrag zal het niet gaan halen. Tot slot had de heer Muis een paar tips. Die gaat het college mee nemen in het gesprek over het nieuwe beleid.

Tweede termijn

De heer Machielse bedankt de wethouder voor de uitleg, toelichting en beantwoording van de vragen. Hij is wel enigszins teleurgesteld over de mogelijkheden die er zijn om het ABS op korte tot middellange termijn bestand te maken tegen het storten van afval van buiten de gemeente. Wat betreft de egalisatiereserve: heeft men hier te maken met een spijkerharde toezegging, dat het in 2019 naar € 500.000 gaat en eind 2019, indien het niet meer nodig is, naar nul. De heer Dieleman zegt dat hier toch echt de gemeenteraad over gaat en niet het college. De heer Machielse vervolgt zijn zin: om dit te verwerken in het voorstel. De heer Dieleman wijst erop, dat het voorstel niet van het college is. Het voorstel kan alleen worden gewijzigd door de gemeenteraad. De heer Machielse begrijpt, dat het raadsvoorstel van de raad komt. Hij hoorde zojuist de wethouder zeggen, dat hij in het beleidsplan wil verwerken, wat hij met de egalisatiereserve gaat doen. Als er dan nu een toezegging van de wethouder is, dat hij het op die manier verwerkt, dan kan de raad daar correct over besluiten t.z.t. en dan voelt hij in de tussentijd geen noodzaak om actie te ondernemen.

De heer Van der Stelt bedankt de wethouder voor de toelichting. Zou de wethouder de raad nog iets meer ruimte willen geven v.w.b. de egalisatiereserve? Kom met het nieuwe beleid, kom met de financiële doorvertaling, zodat er dan gekeken kan worden naar wat dit betekent voor de egalisatiereserve. Nogmaals tekent hij aan, dat hij het principe van de Rekenkamer van harte onderschrijft.

De heer Jumelet verschilt een klein beetje met de wethouder v.w.b. de egalisatiereserve. Wat hem betreft kan het gelijk naar nul gebracht worden; het overschot terug naar inwoners en voor 2019 een reëel tarief. Hij gelooft niet zo erg in veel schommelingen, met name omdat er een meerjarig beleid is en een meerjarig contract. Hij denkt dus dat dit nogal mee zal vallen. Als het gaat om 'de vervuiler betaalt' zou het tarief in 2020 omlaag kunnen, omdat Lansingerland het zo goed doet met afval scheiden. Dan merkt de inwoner zelf dat hij goed bezig is met afvalscheiding. Dat is een eerlijke lijn. Dan is het egalisatiefonds niet nodig voor de komende tijd. Hij is blij, dat de wethouder uitspreekt, dat er een stevige ambitie moet komen in het nieuwe beleid en daar kijkt hij reikhalzend naar uit. De wethouder neemt de landelijke norm als minimum. De raad gaat over 'wat' en hij is benieuwd hoe de wethouder de hoe-vraag gaat invullen, kijkend naar de ervaringen in den lande met de diverse manieren van afval scheiden. Hij kijkt er reikhalzend naar uit.

De heer Blonk herhaalt, dat er geen egalisatiereserve nodig is. De kosten zijn bekend en het is aanbesteed. Het is precies bekend wat het kost. Er is geen sprake van schommelingen. De wethouder wil de egalisatiereserve wat minder hoog maken, namelijk een half miljoen. Waar gaat het over? Vertaald in het tarief gaat het om € 2. Peanuts. Het stelt niets voor. De heer Muis hoorde zojuist dat € 50 een heel groot bedrag was en nu is een half miljoen peanuts. De heer Blonk legt het uit, basisschoolniveau. Het gaat om € 40 of € 50 per persoon per jaar en het gaat om € 1,50 - € 2 per inwoner per jaar. Dat is het verschil in orde van grootte. Daarom denkt hij: schaf die egalisatiereserve af, want het stelt niets voor. L3B zal punt 8 amenderen.

De heer Dieleman hoort de heer Blonk de term ‘jaarlijks’ gebruiken. Wat de heer Blonk voorstelt, is om in één keer af te bouwen en het in één keer terug te storten. Dat is geen jaarlijks voordeel voor de inwoner. De heer Blonk legt uit, dat als de wethouder een egaliseringsreserve van een half miljoen wil, betekent dit ongeveer € 1,50 per inwoner per jaar aan afvalstoffenheffing om de reserve op te bouwen. De heer Dieleman zegt dat er op dit moment meer dan een half miljoen in de egaliseringsreserve wil. Als de gemeente naar een half miljoen gaat, wordt het dus afgebouwd. Het lijkt hem goed om dit bij het afvalbeleid af te wegen. De heer Machielse neigt daar inmiddels ook naar, dat is mooi. De heer De Groot vraagt of hij het niet erg oneerlijk vindt, dat met een reserve verbloemd wordt dat nieuw beleid meer geld kost. Er is een hogere ambitie, wat meer geld zal gaan kosten. Het is eerlijker om dat niet te doen. Als er een hoger serviceniveau is of een hogere ambitie, dan kost dat gewoon meer geld. Dat is eerlijker richting de inwoners. De heer Dieleman vindt dit een interessante invalshoek van de PvdA. Hij heeft dit opgeschreven als aandachtspunt om in het achterhoofd te houden. Hij kan zich daar inderdaad iets bij voorstellen; als de gemeente meer gaat doen, mag het best meer kosten. Hij heeft er moeite mee, dat het geframed wordt alsof geld alle kanten op verdeeld wordt. Er is geld opgehaald met afvalstoffenheffing en dit wordt gebruikt voor afvalinzameling en niet voor andere dingen. Het laatste besluit over de egaliseringsreserve was in november 2017 bij de meerjarenbegroting voor dit jaar. Toen is besloten om hem onbepaald te maken. Hij kan zich de kritiek van de VVD hierop herinneren, van de andere fracties wat minder. Wat dat betreft geeft de VVD een consistente lijn. De heer Blonk begrijpt, dat de heer Dieleman zegt: stom L3B, dat je het advies van de Rekenkamer volgt. De heer Dieleman zou het woordje ‘stom’ niet snel in zijn mond nemen. De CU heeft er een ander standpunt over. De heer Blonk bedoelde, dat hij zei dat de VVD er in november 2017 ook al niet voor was en dat L3B toen geen oordeel gegeven had. Dat was consistent van de VVD en dus niet consistent van L3B. Dat L3B nu het advies van de Rekenkamer overneemt, vindt de heer Dieleman nu een beetje ‘stom’. De heer Dieleman vindt dit zeker niet en dit zouden nooit zijn woorden zijn. Hij constateert gewoon dat er andere inzichten zijn op besluiten die nog geen jaar geleden genomen zijn. Dat mag en is prima. De heer Jumelet merkt op, dat het rapport van de Rekenkamer inzicht geeft. Dit mag best leiden tot andere inzichten of aanpassingen, anders zou het rapport snel in de la verdwijnen. Als men tegen beter weten in vast blijft houden, dan wordt het erg ingewikkeld. De heer Dieleman hoopt, dat de heer Jumelet deze woorden niet in zijn mond wil leggen. De uitleg van de wethouder over de bonus/malus regeling kan de CU goed volgen. Goed dat hier gesprekken over gevoerd worden met Renewi.

De heer De Groot vindt het raadsvoorstel prima. Hij heeft geen amendementen nodig om het te verrijken. Het kan zo naar de raad.

Dit geldt ook voor mevrouw Citterbartova. Zij heeft geen opmerkingen bij het voorstel. Bij voorkeur wil zij het zo laten aannemen. Zij begrijpt, dat er voorstellen voor amendementen zijn en dat er in de raad over gesproken gaat worden. GL zal dan ook met argumenten komen, waarbij GL zich zal baseren op het rapport van de Rekenkamer.

Wethouder Fortuyn vond het een levendige discussie, wel leuk met die interrupties. Er tekent zich een grote meerderheid af richting het volledig terugakkeren van de egaliseringsreserve. Het is een voorstel van de raad en er komen amendementen. De wethouder kan met beide bewegingen leven v.w.b. de egaliseringsreserve. Als het nul wordt zouden er schommelingen kunnen komen door belastingverhoging, het voorstel van de heer Wiebes m.b.t. restafval. Ook kost het ophalen van papier op dit moment geld. Papier brengt iets op, maar er zijn afspraken met verenigingen, omdat zij achter de wagen lopen. De wethouder adviseert om iets reserve te houden om het beleid te kunnen laten landen. Een half miljoen blijft arbitrair, maar geef wat speelruimte voor het nieuwe beleid. De heer Jumelet heeft er moeite mee als de wethouder vraagt om speelruimte voor het nieuwe beleidskader. Dit vertaalt zich in het tarief van 2019 en volgende jaren. De speelruimte is niet nodig vanuit het egaliseringsfonds. In aanbeveling 4 staat: kom met een reëel tarief. In die zin heeft de wethouder alle ruimte. Wethouder Fortuyn zegt dat het over het serviceniveau gaat en om communicatie. Ook zullen er maatregelen genomen moeten worden in de buitenruimte. Voor de heer Jumelet maakt het niet uit waar de dekking vandaan komt. De kosten worden onder elkaar gezet, daar komt een bepaald bedrag uit. Dit kan doorgerekend worden in het tarief of het kan uit het egaliseringsfonds komen. De wethouder kan doen wat hij wil, maar WIJ wil een reëel bedrag, zodat de vervuiler betaalt. Wethouder Fortuyn zegt dat het beleidsplan eind 2018 / begin 2019 komt en dat de uitvoering in 2020 plaats vindt. Dit begrijpt de heer Jumelet niet helemaal. Het tarief wordt toch vast gesteld op basis van wat de wethouder gaat doen. Hij hoort de wethouder zeggen, dat als hij het egaliseringsfonds niet heeft, hij niets kan doen. Dat is raar. Wethouder Fortuyn legt uit, dat als het voorstel begin 2019 wordt vastgesteld, de begroting 2019 al voorbij is.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als besprekingsstuk behandeld kan worden in de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter noemt de bijlagen: de voortgangsrapportage verkeer en vervoer, de tussentijdse voortgangsrapportages RTHA en HSL juli/augustus 2018 en de memo van de commissie Ruimte d.d. 11 september 2018, actualiteiten openbare ruimte.

Wethouder Fortuyn heeft hier niets op toe te lichten, want ze zijn allemaal actueel en net ingestuurd. Het betreft de laatste stand van zaken. Geen nieuwe ontwikkelingen.

De heer Muis merkt op, dat er vorige week een bijeenkomst was over de HSL. Dit was heel goed; grote opkomst en veel vragen zijn beantwoord. Hij heeft begrepen, dat er een globale planning is, onderwerp van gesprek tussen ProRail, het ministerie, gemeente en de stichting. Hij zou graag willen dat de raad die ontvangt. De nieuwbouw werd genoemd. Gaat de wethouder kijken hoe de nieuwbouw wordt meegenomen in het hele verhaal? D66 heeft gevraagd, dat als aan het eind alle maatregelen zijn uitgevoerd of er dan gemeten wordt. Hierop werd geantwoord vanuit het ministerie of ProRail, dat dit niet was voorzien. Gaat de wethouder zich hiervoor inzetten, dat er wel daadwerkelijke metingen komen? Of moet de raad daar om vragen?

Wethouder Fortuyn heeft deze vragen ook gehoord. De avond was georganiseerd door het ministerie van I&W in combinatie met ProRail, op verzoek van de stichting om een update te geven. Deze vragen zijn inderdaad gesteld. T.a.v. de planning is verteld dat er gekeken wordt wanneer er echt concreet iets gedaan kan worden. Toegezegd is, dat dit binnen een half jaar met elkaar besproken wordt en dat men dan met een duidelijkere planning komt. De planning wordt niet vrij gegeven, omdat er geen garanties zijn. Men wil voorkomen, dat er een planning ligt, waaraan men gehouden is, terwijl het nog alle kanten uit kan, omdat een aantal zaken nog onduidelijk is. De planning is nog een schets, nog niet keihard. De heer Muis denkt niet dat dit helemaal waar is. Inwoners zijn op zoek naar ruimte waar zij nog zaken in kunnen brengen. Er is een globale planning en het actiecomité heeft deze en zij vertegenwoordigen inwoners. Dit is typisch. Misschien moet hij met het actiecomité gaan praten. Mensen vroegen naar de planning en het ging daarbij van 3 maanden naar 2 jaar. Het zou fijn zijn als men in hoofdmoten die fasering heeft. Wethouder Fortuyn geeft geen ander antwoord. Partijen zijn er nog niet uit en er zijn nog open einden. De planning die er ligt is een enorm risico. De partijen gaan hem niet hier neerleggen. Wat nieuwbouw betreft: hier is over gesproken omdat aan de kant van Wilderszijde mogelijk onvoldoende maatregelen genomen worden. Het antwoord was, dat in de nieuwbouw de gevel dB in het bouwbesluit zit. Bij Parkzoom heeft de gevel een andere dB waarde dan de componistenbuurt. Het betreft het bouwbesluit en dit zit in het bestemmingsplan. Daar houdt men zich aan. Met RTHA worden er meetstations neergezet en dat is anders dan rekenmodellen, die van gemiddelden uitgaan. I&W is uiteindelijk verantwoordelijk voor dit verhaal. Zij zullen vast houden aan wettelijke normen en dat zullen gemiddelden zijn in berekeningen. De heer Muis vraagt wat het college hiervan vindt. Is dit oké? Wethouder Fortuyn zegt dat hij hier in het college niet over gesproken heeft, dus hij kan het collegestandpunt niet vertellen. Een zelfde vraag zou zijn: wat vindt u van het meetsysteem van RTHA? Dit is de wet en men kan er alles van vinden, maar de wethouder heeft er wel mee te dealen. Uiteraard wordt er wel verder over gesproken, want TNO maakt ook berekeningen. Dan wordt wel gekeken of het bereikt wordt op die manier, maar het blijft altijd geluid, metingen, berekeningen en modellen. De wet houdt zich aan de wet. Inwoners willen graag wat anders, want zij ervaren overlast. Eens. De wethouder heeft het aangehoord en het proces gaat door. Hij zal er scherp op zijn.

De heer Jumelet heeft een vraag over de openbare ruimte. Op blz.3 van de memo staat iets over natuursteen Dorpsstraat Bleiswijk. Er zijn nog meer projecten waar natuursteen aan de orde gaat komen, dat is o.a. 't Vierkantje. Is hier gekeken naar voorkoming van dezelfde problematiek?

De heer Van Harn heeft een vraag m.b.t. de HSL. Er zaten veel inwoners op de tribune bij de beeldvormende avond. Zij maakten zich zorgen over de kwaliteit van het dempen van geluid door de geluidschermen. De spoorbouwmeester heeft in al zijn wijsheid besloten, dat daar een panoramascherm moet komen, maar het was die avond duidelijk, dat dit niet erg effectief is als een dicht scherm. De bewoners waren er heel duidelijk in. Zij willen een dicht scherm. Hoe staat de wethouder hier tegenover?

De heer Dieleman heeft een opmerking over RTHA. Hierover is een zeer uitgebreide memo ontvangen van de zomer. Hiervoor dank. Hij wil het college oproepen om sterk te staan en de tanden te laten zien. Laat zien dat Lansingerland sterk is. Constructief zijn is goed, maar soms mag men zeggen dat het stopt. Dan nog een vraag over rotondes. In de voortgangsrapportage staat, dat de raad daar een separate brief over krijgt. Wanneer mag de raad die brief verwachten?

De heer Muis heeft een vraag m.b.t. de MRDH. In de notitie staat de strategische agenda. Vandaag heeft de raad een uitnodiging ontvangen voor bijeenkomsten, op 30 oktober in Zoetermeer. Hoe kan de raad

ervoor zorgen, dat de vertegenwoordigers in de beide adviescommissies goed beslagen ten ijs zullen komen? Kan er onder ambtelijke begeleiding een bijeenkomst gepland worden om het over de strategische agenda te kunnen hebben als inbreng voor die adviescommissies? De voorzitter zegt dat dit punt bij agendapunt 7c aan de orde komt.

Wethouder Fortuyn gaat eerst in op de vraag m.b.t. natuursteen. Er zit een klein verschil in, namelijk dat de gemeente niet van plan is om vrachtwagens en ander verkeer op 't Vierkantje toe te staan. Het is een wandelpromenade en er komt een terrasje. De heer Jumelet las niet in de rapportage dat dat de oorzaak was. Als dat zo is, is het opgelost. Wethouder Fortuyn zegt dat het een wegloper is. Het is prachtig ingericht en 't Vierkantje wordt autoluw. Dan het panoramascherm. De heer Van Harn is bij de bijeenkomst geweest en heeft het antwoord gehoord. Nu vraagt hij een mening van de wethouder. Hij kan er van alles van vinden, maar hij kan er niet zoveel mee. De berekeningen hebben ze laten zien, maar die waren niet definitief. TNO komt nog met de definitieve uitslag van de schermen. De rijksbouwmeester heeft te dealen, niet alleen met Lansingerland, maar met heel Nederland en met vormgeving van landschappen in heel Nederland. Ze hebben gekozen voor dit ontwerp. De discussie kan aangegaan worden met de stichting, ProRail en de rijksbouwmeester, maar de gemeente wil al zo graag de heipaal erin hebben en actie zien en dan wordt het weer vertraagd. Accepteer even wat het is. TNO is er mee bezig en er worden goede reducties bereikt. Wacht het even af. De wethouder vindt het best mooi, maar voor het geluid is het wat minder. Dat is een gegeven. De heer Blonk weet van de voorzitter van de stichting n.a.v. die avond, dat ze keihard ingaan op dit punt, in het co-realisatieteam. Of ze erin zullen slagen is een tweede. Wethouder Fortuyn geeft aan, dat het om het kleine stukje richting de tunnelbak gaat. Wat valt hier te kijken? Kan dat niet dicht? Dat was het verhaal. Een detail in de uitvoering. Per definitie is het de rijksbouwmeester, die bepaalt wat er in het traject van Kaagbrasem tot en met Breda gebeurt. Dat is een gegeven, dat is keihard gezegd. Dan de brief m.b.t. de rotondes. Het college is ermee bezig. Wanneer de brief komt, kan de wethouder schriftelijk beantwoorden.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

De heer Muis had een vraag gesteld bij agendapunt 7a. Er zijn bijeenkomsten voor alle raadsleden uit de MRDH om het te hebben over de strategische agenda van de MRDH. Dit is ambtelijk al besproken. De vraag is: hoe zorgt men ervoor dat de vertegenwoordigers goed beslagen ten ijs komen? Is het niet verstandig om tussen de presentaties en commissies een bijeenkomst plannen onder ambtelijke begeleiding om de juiste focus aan te brengen en hetzelfde verhaal vertellen? De heer Blonk zegt dat de agenda van de adviescommissies naar alle leden wordt gestuurd door de griffie. De vertegenwoordigers vragen dan om info mee te geven. Soms wordt er een stukje voor de commissie geschreven om aan te geven welk plan er ingebracht wordt. Als dit niet in een vergadering kan, wordt er een mailrondje gedaan. Dat is de gang van zaken. De heer Dieleman kan hierbij in grote lijnen aansluiten. Dit is de lijn, die hij gevolgd heeft en weer zal gaan volgen. In de commissie AB is voor de zomer afgesproken, dat er na het zomerreces een bijeenkomst georganiseerd zou worden, ondersteund door ambtenaren van de gemeente en de MRDH om met elkaar na te denken over wat er allemaal speelt in de MRDH en wat het standpunt van Lansingerland is. Hij stelt voor om met de 4 vertegenwoordigers om tafel te gaan zitten om te kijken of dit ook voor deze strategische agenda zou kunnen. De heer Blonk vult aan, dat het dan niet alleen om de raadsleden gaat, maar ook om de bestuurders; meer dan 4 dus. De heer Dieleman zou de griffie willen vragen een voorzetje te geven.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Jumelet: schade warme zomer en onderzoek beperken van de overlast van bladluizen. De afgelopen zomer is flink warm en droog geweest. Op diverse punten in de gemeente zijn de gevolgen van die warmte en droogte goed zichtbaar, zoals scheuren in het wegdek. Is er een beeld te geven van de schade voor de gemeente Lansingerland aan wegen en dijken? Zijn er extra kosten te dragen? In het VNG magazine stond het bericht, dat de gemeente Woensdrecht sluipwespen inzet tegen bladluis. Mogelijk hebben andere gemeenten andere experimenten gedaan om de overlast tegen te gaan. Ook in Lansingerland is er veel overlast geweest van de honingdauw, die de bladluis afscheid. Straten, tuinen, auto's, gevels kleven enorm. In het verleden heeft hij hier meerdere keren aandacht voor gevraagd, maar toen bleek er geen oplossing voor handen te zijn. Kan de wethouder komende maanden onderzoeken of andere gemeenten mogelijk een oplossing hebben gevonden, die ook in Lansingerland overlast door bladluis kan beperken of tegengaan in de zomer van 2019?

Wethouder Fortuyn bevestigt dat de droogte schade heeft opgeleverd aan het wegdek. Hij heeft nagevraagd welke schade. In Lansingerland betreft het 3 wegen, voornamelijk op veendijken. Een veendijk gaat door de droogte krimpen, waardoor er een andere setting plaats vindt en scheuren

ontstaan. De dijk is een verantwoordelijkheid van het hoogheemraadschap, maar de looper is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De schades zijn hersteld. Dit heeft ongeveer € 25.000 gekost en dit kon binnen het beschikbare budget verwerkt worden. Met het waterschap wordt gekeken naar klimaatadaptatie, hittestress e.d. om meer elasticiteit toe te passen in de ondergrond. Dan het VNG artikel over sluipwespen. De wethouder had hier nog nooit van gehoord. Wel van wat bladluis veroorzaakt op auto's. De wethouder zegt toe, dat hij gaat onderzoeken welke rol sluipwespen hierin kunnen spelen. Hij gaat bij een aantal gemeenten informeren en vragen hoe succesvol het geweest is. Mocht het een succes zijn, zal hij gaan acteren om het tegen te gaan. Na het onderzoek zal hij de commissie schriftelijk informeren over de bevindingen.

De heer Van der Stad: regionale energiestrategieën n.a.v. het klimaatakkoord en de samenwerking met Dunea bij Wilderszijde. Twee weken geleden was er een bijeenkomst op het provinciehuis over Regionale Energie Strategieën naar aanleiding van het klimaatakkoord. Er werd gemeld dat er al veel in de regio gebeurt, maar dat het tijd is om de verbinding met de nationale opgave te maken. De rijksoverheid heeft een tijdspad gemaakt waarbinnen regio's inzicht geven in wat zij kunnen bijdragen aan de opgave. Twee vragen: 1. In welke mate liggen er als gemeente verplichtingen om daaraan mee te werken en in welke mate kan er in de toekomst vóór een gemeente besloten worden over invulling danwel kan de regio op een later moment worden overgenomen? 2. Doet de gemeente Lansingerland actief mee binnen één van de zeven Zuid Hollandse regio's en kan de gemeente voldoen aan het inzichtelijk maken van wat Lansingerland dan wel regio kan bijdragen binnen het gestelde tijdspad? Kan de raad hierin nog iets bijdragen en wordt de raad nog verder geïnformeerd c.q. op de hoogte gehouden? Dan zijn tweede rondvraag. Afgelopen vrijdag was hij op bezoek bij Dunea. Zij stellen dat mede door de klimaatverandering men steeds meer te maken gaat krijgen met hoge temperaturen in de stedelijke omgeving. Dit kan gevolgen hebben voor de opwarming van het water in het ondergrondse leidingstelsel. De norm is 25 graden en er zijn al situaties waar de omgeving hogere temperaturen bereikt en dit heeft zijn invloed op het drinkwater in het net met mogelijke kwaliteitsgevolgen. Door de ontwikkeling naar gasloos komen er andere ondergrondse infrastructuren. Meer elektriciteitskabels en/of warmte/koude systemen of stadsverwarming. Al deze infrastructuren geven ook warmte af in de ondergrond. Dat deed hem en twee andere leden van deze commissie, de heer Duk en Machielse, direct denken aan Wilderszijde. Dunea vraagt aandacht voor koeling in planologie en stedenbouw. Bijvoorbeeld door het inzetten van groen/blauw structuren, inzet waterinnovaties zoals het winnen van koude/warmte uit drinkwaterleidingen en duurzaam bouwen met aandacht voor water(her)gebruik. Reeds zijn de waterschappen betrokken rondom Wilderszijde. Zijn vraag is of er ook samengewerkt wordt of kan worden met waterpartner Dunea rondom deze nieuwbouwlocatie om gezamenlijke doelen te bereiken.

Wethouder Fortuyn vervangt wethouder Abee m.b.t. de beantwoording van de vragen. De vragen betreffen energietransitie en klimaatveranderingen. Daar is het college volop mee bezig. Welke verplichtingen gaat de gemeente aan? Is de gemeente aangesloten bij de regio? Het RES is een instrument om te kijken hoe zaken verbonden kunnen worden. Dat hoeven gemeenten niet zelf uit te zoeken; dit is een samenwerking of het effectief te doen. De gemeente in de regio Rotterdam Den Haag, de waterschappen en de provincie Zuid Holland hebben op 9 februari 2018 hun steun uitgesproken. Met andere woorden: de gemeente doet mee aan dit regio-verband. Bij de start heeft het college aangegeven, dat het college zich verbonden voelt om deel te nemen bij het opstellen van de regionale energie strategie. Echter, deze samenwerking is op vrijwillige basis en dit loopt tot begin 2019. Dan komen de uitkomsten en is bekend hoe de strategie eruit ziet en hoe het gaat lopen. Dan vindt er een vertaling plaats richting energiebeleid en uitvoering. Dan kunnen ook de consequenties met elkaar bekeken worden. Dan is het aan de raad en het college om er verdere stappen in te ondernemen. Dus ja, de gemeente doet mee in de regio, ja, er komt een programma wat bij het rijk ingeleverd kan worden. De gemeente houdt echter wel zelf de regie. De wethouder verwacht in het vierde kwartaal 2018 met de regionale stakeholders verder invulling te geven aan dit proces. In de fase daarna wordt gewerkt naar een voorkeursperspectief, dus het wordt ook getrapt hier neergelegd. In 2019 kan het definitief bij het rijk ingebracht worden, hoe de regio de klimaatdoelen denkt te gaan halen. Er wordt nog met de raad over gesproken: kan men aan de slag, is het voldoende, past het in de ambitie? Het college wil de raad er zeker actief bij betrekken. Bij voorkeur wordt de raadsinformatie afgestemd. Het is belangrijk dat de raden in de regio dezelfde input gaan leveren, anders wordt het een rommelig geheel. Er wordt gezamenlijk een programma opgesteld. De raadsleden kunnen met elkaar of individueel per partij input geven. Het wordt nog wel een opgave, verwacht de wethouder. Dan de tweede vraag m.b.t. Dunea. Het gaat enerzijds om de kwaliteit van het drinkwater en anderzijds Dunea als partner bij Wilderszijde. Als men gebruik wil maken van het warmte/koude systeem, zal men de diepte in moeten. Water van 70-90 graden moet opgegraven worden. Er kan winst geboekt worden uit oppervlaktewater. Bij zijn buitenhuis aan de Hollandse IJssel doet de wethouder onderzoek naar een WKO-systeem, maar daarbij haalt hij het water uit de Hollandse IJssel. Voor Wilderszijde gaat het echter om een groter gebied. Hierover wordt gesproken met Dunea. De bouwcombinaties kijken er ook naar. Belangrijk daarbij is dat groen en blauw

voldoende in verhouding zijn. In het coalitieakkoord staat dat groen, water en klimaatadaptatie goed ingebed moeten worden, zeker bij nieuwbouwwijken. Hier is zeker aandacht voor. Is Dunea aangesloten? Jazeker. Bij het opstellen van de bestemmingsplannen wordt ook Dunea om advies gevraagd.

De heer Xhemaili: klachten van 't Manneke over gevaarlijke situaties op de weg als gevolg van bouwverkeer. Tijdens de meet and greet van afgelopen woensdag heeft hij een klacht van de eigenaar van 't Manneke gehoord, dat het bouwverkeer bij Westpolder veel vuil produceert op de weg, wat voor gevaarlijke situaties kan zorgen, met name in de herfst als het veel gaat regenen. Dit brengt met zich mee, dat klanten hier doorheen moeten rijden/fietsen/lopen, wat niet echt plezierig is. Is de wethouder op de hoogte van deze klachten? Zo ja/nee: kan de wethouder de aannemer aanspreken/aanmanen om daar op te letten, zodat er minder vuil geproduceerd wordt of dat ze het opruimen? En als dit niet werkt: kan de wethouder andere maatregelen nemen om het te voorkomen in de toekomst? Wordt het ook op andere plekken ervaren?

Wethouder Fortuyn beantwoordt deze vraag namens wethouder Abee. Het gaat over een project achter 't Manneke. Het betreft een semi-bouwweg, het verlengde van de Oostmeerlan. Het college is bekend met het probleem t.a.v. het feit dat de eigenaar van 't Manneke diverse malen melding gemaakt heeft van overlast van bouwverkeer en de problemen die dat met zich mee brengt. Ja, het college is er mee bekend. Met de aannemers zijn er afspraken gemaakt. Er wordt over zwerfvuil gesproken en andere dingen: dit moeten ze opruimen. Die afspraak staat nog en moet dus ook nagekomen worden. Voorzover het college dit kan bezien, worden deze afspraken goed nagekomen. Echter, waar men geen grip op heeft is een stevige wind. Zand komt dan het terrein op. Dat is een vervelende situatie. Als de bouw achter de rug is, komt er een nieuwe weg en een nieuwe aansluiting. Het is inherent aan de situatie van het bouwen, want het is de enige toegang tot dat gebied. Natuurlijk heeft het college begrip voor de klachten; het college zal hier op acteren en dat weet de uitbater van 't Manneke ook. Goed dat de heer Xhemaili het inbrengt, maar de uitbater weet de weg te vinden.

De voorzitter dankt aanwezigen voor alle beraadslagingen. Niets meer aan de orde zijnde, sluit hij de vergadering om 22.20 uur.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.